

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marțea, Joi și Sâmbata

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sânt a se adresa la
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 20.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de tre. or.
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr.
pentru fie-care publicare.

Sibiu, în 26 Februarie.

Starea culturală a noastră o aflăm spusă în raportul ministrului de culte și instrucțiune publică către dietă, și în special mersul instrucțiunii în școlile noastre confesionale este arătat în rapoartele consistoriilor către sinodele diecesane, și cel al întregii metropolii în rapoartele, ce se astern congresului nostru național bisericesc din parten consistoriului metropolitan.

Acestea au așadar icônele, în cari vedem zugrăvită starea culturală a poporului nostru, și suntem fericiți, că o putem vedea după cum e, frumoasă sau posomorită, după cum aduc cu sine impregiurările.

Prelucrarea datelor statistice cere o încordare deosebită, mai pre sus de toate se cere o conștiință foarte scrupuloasă, deore-ce datele statistice sunt chemate să reprezinte într-o viață publică din stat și din biserică, ele sunt busola, care trebuie să ne arate calea cea dreaptă, calea cea adevărată, care unică ne conduce la cultură, unică ne conduce la adevărată fericire a poporului.

Avem înaintea noastră raportul prezentat dietei de ministrul nostru de culte și instrucțiune publică în anul școlar 1888/9 și despre cea a instrucțiunii la școlile populare în anul școlar 1887/8 și aflăm constatat tristul adevăr, că este încă mare numărul acelor comune, în cari copii obligați a frecuenta școlă, nu se bucură de nici o instrucțiune.

Avem înaintea noastră rapoartele făcute de biserică noastră metropolitană către congresul național-bisericesc despre starea instrucțiunii în metropolie, avem și rapoartele anuale ale consistoriului arhidiecezane asternute sinodului, și din ele ne câstigăm convingerea, că rezultatele, la cari am ajuns, nu stau încă în proporție dreaptă cu sacrificiile, ce aduce biserică și poporul pentru susținerea școlilor confesionale.

Ne rezervăm unui studiu mai amănunțit chestiunea, pentru ce nu ajungem la rezultate mai favorabile. De astădată ne vom ocupa cu afacerea în formă, cu privire la esactitatea datelor statistice, cari ni se prezintă despre mersul instrucțiunii în general.

Repetăm cele accentuate la începutul acestui articol, pretindem ca datele statistice să corăspundă adevărului, să reprezinte starea faptice a lucrului, cu un cuvânt să fie lucrată cu conștiință.

La noi în arhidieceză această grea sarcină cade asupra preoțimeii, asupra învățătorilor, și asupra protopresbiterilor, dela cari apoi se derivă sarcina

la consistoriu, care trebuie să combine și se prezenteze tabloul în forma cea mai completă, și mai ușor de parcurs și de priceput.

Responsabilitatea se împarte deci în mod foarte înțeleptesc, și făcută lucrarea la timp de către fiecare factor, ea devine foarte ușoară, așa încât nici nu o mai putem numi sarcină.

Dacă parochul compune esact în luna lui August registrul pruncilor obligați a frecuenta școlă, și dacă comitetul parochial va întregi acest registru, după cum este parochiul normal deosebit, atunci vom avea esact o rubrică dintre cele mai importante, rubrica elevilor obligați a frecuenta școlă dela 6—12 și resp. 12—15 ani.

Dacă învățătorul va purta esact matricula școlară și catalogul de clasă, atunci vom avea erași esact o rubrică de mare importanță: rubrica elevilor, cari în faptă au cercetat școlă.

Esact prelucrate aceste rubrici ne pot prezenta starea culturală în procente, și cu conspectele despre averea școlară, despre utensiliile din școlă, și despre învățătorii aplicați ne pot da un tablou despre întreaga viață școlară. Și toate acestea date pot fi esact lucrate până la 30 Iunie în fie-care an, și asternute la consistoriu, căruia încă să-i fie dată posibilitatea de a se aprofunda în lucru, spre a afla, unde este trebuință de sanarea rēului în interesul instrucțiunii.

Studiarea acestor date statistice ne pot înlesni foarte mult orientarea, și ne pot arăta calea cea dreaptă în lucrarea noastră însă numai atunci, dacă prelucrarea este esactă, altcum risipim multe puteri, mult timp scump, cari ar trebui folosite altcum.

Și nouă ne face impresiune, că datele dela corporațiunile noastre bisericesci nu toate sunt esacte, mai cu seamă dacă cetim, că dela mai multe oficii ppresbiterale nici după mai multe ursorii nu au intrat datele de lipsă, dacă cetim, că nu toți protopresbiteri au cercetat cel puțin odată pe an fie-care școlă sub durata instrucțiunii, dacă cetim în rapoartele anuale, că la esamenele de vară nu toți protopresbiterii sunt de față spre a se convinge despre rezultatul muncii de față an, și să convinge în asemenea rapoarte oficiale, că există comune, cari de deci de ani nu au vădit fața protopopului. Nu ne putem desbrăca deci de temerea, că multe dintre datele, cari ni-se prezintă sunt dora fictive, și atunci lucrăm în zădar, și în loc de a ne îndrepta, greșim, păcătăm contra intereselor culturale ale poporului nostru

Și e mare păcat, ca să ne înșelăm și noi înșine.

Administrațiunea de stat.

(Urmare.)

Asemenea aplecări, cari există și la noi, vor lua forme mai concrete, și cu timpul se mai pot ivi și altele, ale cărora ivire până acuma o a împedecat sistemul comitatens. Nici nu vorbesc la acest loc de situațiunea naționalităților, sunt și fără acesta destule elemente spre a se crea situațiuni nenorocite. Ardélul încă este departe a se contopi cu totul în Ungaria, uniunea încă nu s'a prefăcut în sânge. Încă tot mai există nomenclatura „Ardél” și „Ungaria”, în zadar vom dice în loc de Ardél „părțile ardelenes”. Recunoscem bunăvoința manifestată în această, însă ea este ficțiune întocmai după cum e ficțiune, când evităm cu multă ingrigire numirea „imperiu”, și apoi fără nici un scrupul numim „monarchie”. Patriotii nostri din Ardél parerem se nu vreau să uite, că principii lor odinioriă purtau titlul: „partium regni Hungariae dominus” și nu pot abdice de unele pretensiuni de superioritate, și dacă cei din Ungaria nu ved cauza, pentru care ar trebui să li se închine necondiționat, această lor nu le cade bine; cu un cuvânt ei nu vor să abdice de specialitatea lor, și astăptă ca noi să-i desmierdăm la toate acestea, noi trăim bine unii cu alții, însă acel codex palimpsestus, pre care l formeză stările din Ardél, va deveni și mai curios, dacă cu încetarea sistemului de comitat va încetă și importanța actualei împărțiri comitatense în Ardél, care la tot cazul pôte să devină un folositoriu factor la amalgamisarea miciei patrii muntose cu patria cea mare magiară.

Mai sunt însă și altele. Meru aușim cuvântul: Bănat. Când a fost vorba de decentralizarea tablei regesci, unul după altul se insinuau orașele și în memorandumul orașului Timișóra era accentuată cu mare aplomb consistența geografică și istorică a acestei părți, și rolul, ce compete în ele Timișórei ca centru. Istorică! Și acesta importanță stă în împregiurarea, că partea țerei dintre Murăș și Tisa a stat timp mai delungă sub domnie turcescă decât celelalte, și guvernului austriac după recucerire îi plăcea să se gereze, ca și când ar avea drept să facă din Bănat o provincie austriacă. Nu putem lua în nume de rău orașului Timișóra, dacă la gona acesta aduce tot felul de argumente, cari dora i pot aduce folos, întocmai după cum nu am luat în nume de rău la împărțirea tribunalelor unii deputat secuiu, care cerând tribunalul pentru orașul seu între alte multe lucruri folositoare a amintit și împregiurarea, că în acel oraș sunt și 250 cismași

FOIȚA.

Documente pentru limbă și istorie.

Pilde filosofesti de pre limba cea prăstă grecescă talmăcite romănesce.

(Urmare.)

455. Slușba împăraților este ca o mare desfătată, pre carea călătorește neguțătorii, și unii se înneacă, era alții agonisesc bogății prea mari.

456. Depărtă-te dela cela ce nu cunoște de ce trebă este vrednic, și de cela ce se silește spre lucruri, ce sunt mai presus de puterea lui, și de cela ce se povățuesce de pochtele sale, pentru-că de vei lua împreună cu densus dobândă a unei dila, mai pre urmă vei se aibi pricină să te căesci mulți ani.

457. Înțelepții se apucă ori de ce lucru ar fi până când ved, că le merge bine, ér cei fără de minte îl iau asupra lor îndată ce înțelepții îl părăsesc.

458. Teme-te de cela ce se teme de tine.

459. Nu se cade să faci nici un lucru fără socotă.

460. Când ceri cevași, se cade să te smeresci, pentru ca să te înnalți, luând cererea ta.

461. Preteșugul cu cei mari este atâta de primeșdios, cât este un foc mare.

462. Feresce-te de preteșugul împăraților cu atâta socotă, cât se cade a se feri de foc lemnul cel uscat.

463. Muerea cea rea în casa omului bun, este pentru densus un iad într'astă lume.

464. După răbdare îndată vine începerea bucuriei.

465. Cel ce nu dă răboiu, se teme de primeșdie, și nici odată nu dobândesce cinste.

466. Cu răbdarea se câștigă bogățiile, și cu tăcere scapă de folos primeșdie.

467. Este de folos împăraților a socoti și a ocroti pre ómenii cei vrednici, pentru căci iau dela densus slujiri mai vrednice decât facerile de bine, cu carele s'ar nevoi să-i miluescă.

468. Scumpul măcar că este dat într-a câștigă bogăție, dar încăși nu se dice nici odată că este stăpân bogăției.

469. Deletnicia este pricina cugetelor celor rele.

470. Aratăți ale tale bunătați, și nu te întemeia pre blagordia némului teu; nu aduce aminte vii pentru morți, și nu da un mort pentru un viu.

471. Nu grăi rău de cei morți, pentru-ca să rămână în pomeniarea ómenilor binele ce lei face.

472. Mai mult plătesce lucrarea cea bună a bogăției decât câștigarea ei.

473. Întocma nenorociți sunt și împărații și supușii, când se defăimăză cei vrednici, și cei netrebniici au dirgătoriile cele de mai sus.

474. Bogățiile, ce nu se slujasesc nestine cu ele pentru chivernisela vieții, nu-i folosesc nimica.

475. Pentru ca să nu fii defăimat de ómeii cei rei, trebuie să fii blând și dulce cu densus.

476. Este mai mare răutate a răsplăti răul, ce ai pățimit, decât să începi a face rău.

477. Nu luăm nici odată tot cel ce pochtim.

478. Spre ceia ce cer vre-un lucru dela tine răspunde-le în chip să se nu se mânia.

479. Mijlocirea, prin carea ai pedepsi za-vistnici, este a le face bine.

480. Frați și preteni îți sunt ceia, ce-ți ajută la nevoile tale.

481. Gândul înțeleptului pătimesce, când lucrurile sunt neputincioșe și hotărâte.

482. Fiind bogățiile și hotărâte, ia și Dumnezeu mulțămintă pentru bogățiile, ce acela împarte.

483. Să nu faci preteșug cu omul mănios.

484. Când vorovesci, vorovesce în chip, să nu trebuiescă talmăcire cuvintelor tale.

485. Câștigarea cea mai scumpă și de multă prețuire este pretenul cel credincios. (Va urmă.)

la ce Deák a replicat, că oraşului Miskolcz atunci îi compete curie. Un lucru e sigur, că adică Bănatul va ajunge adevărată provincie, dacă nu vor mai exista comitatele Timiş, Torontal şi Caraş-Severin. Să cugetăm însă numai la antagonismul, care există între Ungaria de sus şi de jos. Ea se manifestă destul de des, şi nu se poate nega, că prelungă imensa deosebire a impregiurărilor ea are şi basă reală. Să ne aducem aminte de vorbele din parlament, în cari s'a făcut imputări, că la zidirea drumului de fer, la regularea apelor, părţile de jos sunt favorizate în socotela celor de sus. Actuala configuraţiune a comitatelor a fost de tot favorabilă ca părţile de sus să se simtă una cu cele de jos.

Comitatele Arad, Bihor, Szatmár, Maramurş, Bereg Ung, Zemplin, Borsod, Heves, Pest, Nograd, Hont, Bars, Nyitra, Pojon stau toate în un semicerc în părţile de sus şi de jos, şi formează lanţuri puternice pentru slăbirea multor interese centrifugale; întâlnirea în viaţa internă comitatensă au făcut ca ómenii să uite geografie şi etnografie.

Pentru acest efect, care delătură păreri contrare şi le intrunesc, am considerat de norocóşă împărţirea teritorială a comitatelor; s'au făcut greşeli mari contra acesteia la rotundirea comitatelor, şi vor face pagube necalculabile reformatorii administraţiunii, dacă vor strică statul-quo. Şi se poate forma provincialism şi în părţile dincolo de Dunăre. Este preste totă indoála, că există deosebire între cei dela Tisa şi cei de preste Dunăre; cel dela Tisa este mai scuturat, şi dacă vrei şi mai de codru; cel de peste Dunăre e mai de inimă şi mai patriarhal. Interesele lor de comunicaţiune sunt atât de independente, că în această privinţă între ei nu există solidaritatea, care lăgă celelalte părţi ale patriei. Şi mai au părţile dunărene un unghiu, cel nordvestic, unde se simte mâna Austriei vecine şi a Vienei. Se stergem comitatul, şi atunci între comitatele Sopron sau Moşon şi Austria vecină nu va fi mai mare deosebirea, ca între districtele Budweis din Bohemia şi Wels din Austria de sus.

Consideraţiunile înşirate au cu deosebire mare importanţa din punct de vedere al naţionalităţilor.

(Va urmá.)

Revista politică.

Precum prevestisem încă la finea anului trecut, declaraţiile dlui Tisza cu privire la legea incoalatului şi în special în ceea-ce priveşte cestiunea de încetătănire a ex-governorului Kossuth au provocat în cabinetul ungar o sguuire puternică.

Crisa cea drept este încă latentă, dar impregiurările, în care ea s'a provocat, promit o rezolvare cât mai grabnică a cestiunii.

Dl Tisza a elaborat un proiect de lege cu cestiunea incoalatului, dar pe lângă proiectul seu s'a alăturat numai ministrul de finanţe Weckerle şi cel de comerţ Baross. Tot în cestiunea această a elaborat un proiect şi ministrul de iusticie Szilágyi, care se deosebesce de proiectul ministrului preşedinte prin aceea, că întrénsul nu se vorbeşte de nici un fel de aplicaţiune în ceea-ce priveşte dreptul de cetăţen a lui Kossuth. Afară de cei doi ministri, cari au fost pentru proiectul dlui Tisza, toţi s'au alăturat la proiectul ministrului de iusticie.

Maj. Sa însu-şi a presidat un consiliu de ministri, dar nu s'a putut lua nici o hotărîre şi așa dlui Tisza nu i a mai rămas, decât ca să demisio-

neze. Demisiunea densusului a fost însă amânată şi acesta se poate uşor esplică, dacă vom considera, că camera are să voteze bugetul, pentru ca se termine desbaterile acestea până la conchemarea delegaţiunilor.

Demisiunea dlui Tisza este deci numai o cestiune de timp, densusul va fi absolvat din postul seu, îndată ce corónei i va veni această la socotela.

Cu posivitate nu se scie, cine va fi ministru preşedinte. În combinaţiunile de până acum au venit actualul ministru de agricultură Szapáry, ministru de iusticie Szilágyi, şi al cultelor Csáky. În ori şi ce cas însă liberalii ţin mult ca partidul lor să nu sufere şi așa dl Tisza va rămâne şi mai departe conducătorul lor, ori şi care din acestia ar deveni ministru preşedinte.

Cu privire la petrecerea ministrului de iusticie austriac în capitala Ungariei, unde a avut mai multe conferenţe cu ministrul de iusticie ungar se aduce în legătură şi cestiunea succesiunii pe tron. Acesta cestiune pare a fi pe deplin rezolvată. Se asigură, că s'au elaborat şi proiectele de lege, cari vor fi asternute ambelor parlamente, şi dacă va fi posibil încă în decursul acestei sesiuni, unde se va regulă definitiv succesiunea pe tron.

Ministrul francez de externe a secerat un succes strălucit în camera franceză. Obiectul l'a format interpelarea referitoare la participarea Franciei la conferenţa din Berlin. Ministrul de externe a răspuns, că Franca este totdeauna gata a se reprezentă, când este vorba de cultură şi libertate. Aceste declaraţiuni au impus atât de mult, încât chiar vehementul Casagnac a combătut pe interpelante şi a susţinut, ca în cestiunile externe Franca trebuie să fi solidară şi s'a trecut preste această cestiune la ordinea zilei, fiind contra numai 4 voturi. Boulangistii, cari au crezut de oportună cestiunea, ca să-şi reîncepă acţiunea contra regimului, au suferit deci un mare naufragiu.

Regimul şi a motivat decisiunea cu privire la participarea la congresul din Berlin cu aceea, că primise proiectul mai înainte de a participa la conferinţa, ce o a conchemat Helveţia, această conferinţa nu se mai ţine, şi regimul ceea ce a hotărît odată se spriginescă nu se mai poate retrage, fiind şi congresul de Berlin de acelaşi caracter, ca şi cel conchemat de Helveţia.

Foile franceze comentéză votul camerei ca cea mai bună dovadă, că Franca, când e vorba de cestiunile externe e pătunsă de adevăratul patriotism, care intrunesc la un loc pe toate partidele. Nu mai puţin impresiune favorabilă a făcut acest vot şi asupra puterilor străine.

Tinérul împérat al Germaniei s'a folosit de ocaziune la dineul arangat de cătră dieta provincială a Brandeburgului, ca se ridice éráşi un toast. Densusul a asigurat, că va merge pe drumul pregătit de naşul seu. Germania, nu va ataca pe nimeni, când însă ea va fi atacată are la dispoziţiune o armată puternică şi vitéză, care va scí să şi facă datorinţa pe câmpul de război.

A XIX-a adunare generală a reuniunii femeilor române din Sibiu.

Sibiu, 26 Februarie 1890.

Sunt momente de inspiraţiune, în care se concep acte măreţe, cari cu mândrie se înregistrează în paginile istoriei.

Sub auspiciile astorfeliu de momente s'a conceput, sunt acum de ce ani de zile, şi ideea nobilă de a se înfiinţa o reuniune română de femei în Sibiu cu scopul măreţ de a promovă desvoltarea nemulului nostru prin înfiinţarea unei scóle de fete.

Şi intru nimic nu s'a înşelat în scopul, ce s'a urmărit.

Acésta se legitimează şi prin impresiunile primite la a XIX-a adunare generală, ţinută la 25 Februarie a. c.

Adunarea a fost deschisă în faţa unui public numeros şi ales de d-na presidentă Maria Cosma cu obicinuita tactică. Din raportul comitetului, pe care sperăm al pute publică şi noi s'a putut observă zelul, ce l'a desvoltat această reuniune dela existenţa sa până astăzi şi rezultatele îmbucurătoare, la cari a ajuns.

După cetirea raportului prin dl secretar Dr. O. Russu, şi după ce adunarea îşi exprimă condolenţa prin sculare pentru trei membrii răpasaţi, la propunerea secret. reuniunii se alege o comisiune de 3 membri pentru censurarea raţiociniului pe anul 1889 în persoane: d-şorelor Elena Adamovici şi Lucreţia Popescu, şi a dlui secretariu metropolitan şi ases. cons. Leontin Simonescu şi aflându-l în regulă şi corespundător, presentară propunerea a dá comitetului absolutoriul, cea ce s'a primit unanim de adunare.

Impresiunea favorabilă, ce o făcu raportul comitetului, prin care se oglindéză întréga activitate a reuniunii, dadu însă Ilustrităţii Sale părintelui Archimandrit şi vicariu arhiepiscopesc Dr. Ilarion Puşcariu ca să exprime mulţămিতা pentru zelul, cu care această reuniune lucră pe terenul cultural-naţional şi în special comitetului şi d-nei presidentă să i-se exprime mulţămিতা protocolară. Propunerea această a fost întimpinată cu vii exclamări de „Să trăescă“.

Purcedându-se imediat la alegerea din nou a comitetului constătătoriu din 12 femei cu vot decisiv, precum şi la alegerea de 4 bărbaţi de încredere cu vot consultativ s'a ales mai întâi comisia scrutinătoare în persoanele dlor: Ioan Bădilă, jude regesc de tribunal şi Ioan Pop de Galaţi, avocat.

Alegerea s'a făcut, conform statutelor, prin votare secretă cu şedule şi alese au fost în comitet d-le: Maria Cosma, Elena Popescu, Ana Moşca, Ioana Bădilă, Sofia Simonescu, Alesandrina Russu, Valeria Popescu, Ana Ghibu, Maria Candrea, Ana Frâncu, Elena Luca şi Octavia Voilean; ér ca bărbaţi de încredere domni: Parteniu Cosma director al instit. „Albina“, Preacuvioşia Sa dl protosincol Nicanor Frateşiu, Ioan Popescu, protopresbiter şi prof. sem.; George Barişiu preşedinte al „Asociaţiunii Transilvane“, membru al Academiei române.

Terminându-se şi actul alegerii, d-na presidentă Maria Cosma cu afabilitatea, ce o caracterizează, ridică adunarea, între altele cu următoarele cuvinte: *De de ce ani s'a întemeiat reuniunea noastră şi cu mândrie constat progresul, ce l'a făcut. Scopul ei sânt se dovedesce prin însufleţirea, cu carea ea a fost spriginită, nu numai aici în centru, ci şi în toate părţile, unde se aude dulcele nostru graiu, ér eu în însufleţirea generală am fost fericită să conduc un şir frumos de ani această harnică reuniune, podóbă a nemului nostru. Inceputul ne a fost mic ca grăuntele de mustariu, mare ne a fost însă credinţa în puterile noastre. Noi ne am împlinit numai o sântă datorinţă de mame, datorinţă, de care e mândră fie care română, şi în credinţa, că vom fi spriginite cu însufleţirea din trecut păşim mai departe pe calea ce ni-o am deschis.*

Bibliotecile poporali, ca instituţiuni de cultură

(Urmare.)

Drept aceea deşi statistica unei ţeri ne scie dá date matematice constatate despre cantitatea şi calitatea ocupaţiunilor dela fi unii popor, totuşi lumea chiar şi cea oficială s'a obicinuit a lua drept basă de apreţiare a gradului de cultură răspândirea cetitului şi scrisului la fi unii popor.

Nu vreau să intru în critica unui cutare mod de procedere, dar' nu vreau să las neamintită aceea impregiurare, că nu tot deuna cine scie cetí şi scrie poate purtá cu sine epitetul de om cu cultură, de-ore-ce cetitul şi scrisul sunt numai mijlóc de cultură şi nici decât cultura însaşi.

De aci poate se esplică tendenţa ce o manifestau şi dóră o mai manifestă şi astăzi unele scóle de a produce în respectul acesta rezultate, cât se poate mai vizibile, căci numai prin de acestea poţi satisface mai uşor pofta curioasă a celor ce doresc atari rezultate de valóre cu mult mai mică, decum li se atribue.

Da! cetitul şi scrisul folosite conform destinaţiunii lor, devin cele mai puternice mijlóc de cultivare şi ca atari sunt de o valóre necontestabilă.

Ei bine! face óre scóla de astăzi, înţeleg scóla poporală, ca tinerimea trecută preste anii scólei

să şi folosescă cetitul şi scrisul într'un mod cât se poate de avantajos pentru cultivarea ulterioară a acesteia, scie ea să sădescă iubire de a cetí şi scrie în inimile elevilor ei, dor de a învăţa şi a scí din ce în ce tot mai mult? Uite se fie care în jurul seu, judece fără de preocupăţiune şi desinteresare şi răspunsul, pe care-l va afla să şi-l graveze adenc în inima sa şi comunicându-l cu alţii, caute a ajuta cu toţii la vindecarea réului.

Departé de mine de a dejudecă scóla noastră de astăzi şi nisuinţele ei laudabile, dar pedeca, carea-mi stă în cale este preaputina interesare, s'au dóră lipsa totală ce o arată generaţiunea eşită din scóla, faţa de carte şi de cultivarea ei ulterioară.

Câţi tineri eşiţi din scóla poporală mai priind vre-o carte sau vre-un jurnal în mână, în órele lor libere, în Dumineci şi sêrbători, în lungul timp de érnă? Eu cred, că prea uşor i ai pute cuprinde în listă pe toţi aceia, câţi să indelitnesc cu ocupaţiuni de aceste. Nu cred şi nici nu pot admite ca cauza acestei stări de lucruri multele ocupaţiuni şi greutăţi, cari apasă greu umerii poporului încât nu i mai rămâne timp să se gândescă şi la de acestea. Şi étă pentru ce nu o cred, fiind-că nu arareori vedem lume înedusită în crişma jidanului nu numai în di de sêrbătoare ci chiar şi în zilele comune de lucru.

Dacă pentru așa ceva este timp de ajuns, de ce óre să nu fie şi pentru ocupaţiuni intelectuali?

Acea cari trăesc în nemijlocita apropiere a poporului vor fi sciind cât timp petrece acesta în neactivitate cu deosebire în decursul ernii. Când me exprim astfel, am în vedere întreg poporul român, pentru-că se vor fi aflând şi ţinuturi de acele, unde impregiurările locali fizice-geografice constring populaţiunea la ocupaţiune.

Sciut este însă, că omul în lipsa de ocupaţiune se lenevesc şi caută a-şi omori uritul cu ocupaţiuni nefolositoare, ba chiar daunóse, atât din punct de vedere material, cât şi moral.

Să nu răscolim mai tare în afundimea viţiilor, cari pot să urmeze natural din lipsa de ocupaţiune şi de cari încep a se inficiá paturile de jos ale poporului.

Şi dacă odată a început să străbată viţile la poporul de rând; dacă a început ca înmoralitatea să coplegescă masele poporului, atunci poate scí ori şi cine, că un pericol grozav ameninţă aceea naţiune şi acel popor; atunci nu numai frunzele şi crengile sunt atacate, ci este atacată rădăcina arborelui naţional.

Dacă rădăcina este sanătósă şi ferită de ori şi ce influinţă stricăciósă, atunci chiar vestedându-se florile şi frunzele, chiar uscându-se unele ramuri, acele cad şi dispar în natura lor mamă pentru ca să dea viaţa altora şi mai mândre şi mai frumoase şi şi cu mai multă vitalitate.

(Va urmá.)

Au fost momente sârbătorești acestea, care ne-au înălțat inima și întregul act va fi înregistrat cu mândrie în paginile istoriei noastre, căci a fost inspirățiune divină. — br. —

Varietăți.

* (Audiență) În 6 l. c. n. Excelența Sa I. P. S. D. arhiepiscop și metropolit Miron Roman a fost primit în audiență de Maj. Sa monarhul.

* (Austro-Ungaria la congresul din Berlin). Monarchia noastră va fi reprezentată la congresul internațional din Berlin atât prin guvernul austriac, cât și prin cel ungar. Din partea guvernului ungar vor lua parte consilierii ministerial Dr. Iuliu Schnierer, șeful secțiunii de industrie în ministerul de comerț, inspectorul industrial din Cluj Iosif Szterényi ca expert ai ministerului de comerț și industrie, apoi consilierul ministerial Adalbert Graenzenstein, șeful secțiunii de tabac și al fabricilor de tabac ale statului, carele a fost și conducătorul montanistic mai mulți ani. Din partea guvernului austriac sunt designați consilierul ministerial Migerka și de Weigelsberg.

* (Conferințe școlare.) Ministrul ungar de culte și instrucțiune publică a conchemat pe ziua de 9 Martiu la un șir de conferințe pe toți bărbații de școală, cari ca comisari ministeriali și reprezentanți ai regimului au asistat la esamenle de maturitate. Conchemarea este însoțită de întrebările, ce au a se discuta în acele conferințe și cari tind la reforme radicale cu privire la învățământul din școlele medii.

* (Academia cehă.) Folia oficială din Praga publică un preainalt autograf al Maj. Sale monarhului, adresat arhiducele Carol Ludovic, în puterea căruia principele George Lobkovic este numit protector substituit al academiei cehe.

* (Descoperiri în Egipt.) Egiptul american Wilbov a descoperit în Luxor o piatră cu inscripțiune, din textul căreia se vede, că în timpul între 1800 și 1700 înainte de Christos un anumit Chithe ar fi cercat prin fapte religioase și alte mijloace a opri o nefericire mai mare în nefericirea provenită din nevierea inundațiunii Nilului în decurs de șapte ani. Importanța acestei descoperiri pentru istoria lui Iosif în Egipt este evidentă.

* (Convenția vamală română sârbă). „Correspondența Politică” comercială din Belgrad o scrisoră despre convenția vamală română-sârbă. Această convenție are o însemnătate mai mare decât un simplu aranjament provizoriu. Ea asigură ambelor părți tratamentul națiunii celei mai favorizate, precum și tacele vamale cele mai reduse din tarifele actuale sau viitoare.

Convenția are însemnătate deosebită pentru Sârbia în cât privește vinurile ei și cărbunii; er pentru România cu privire la sare. Convenția și va da toate rólele, dacă mai cu sémă se va aduce la îndeplinire proiectul de construire al calei ferate din valea Timokului, care proiect, lăsând la o parte rețeaua ungară, ar stabili o legătură directă între rețeaua română și linia Belgrad Niș.

* Reuniunea de ajutorare a prinșonilor din comitatul Sibiu și-a ținut la 7 Martiu n. a. c. adunarea generală sub conducerea președintelui de tribunale Ales. János. Din raportul prezentat se constată, că în decursul anului au fost ajutoariți 5 penitențiați, cari au primit suma de 64 fl. 40 cr.; er o familie săracă a unui dejudecat s'a ajutat la lună cu 5 fl. Ministerul de iusticie a trimis un ajutoriu de 300 fl. și promite și alte ajutoare. Averele reuniunii e de 1078 fl. 5 cr., partea cea mai mare depuși la institutul „Albina”.

* (Profesori de desemn.) În urma unei dispozițiuni a ministrului de culte profesorii provisorii și aspiranții de profesori de desemn, cari voesc să facă esamen la finea anului 1889/90 au a-și asterne suplicile până la 15 Martiu la direcțiunea școlii de desemn-model în Budapesta.

* (Serviciul de ajutorare pe căile ferate.) Ministrul de comerț a emis o ordinațiune conform căreia un nou semnal de clopot se introduce pentru grabnica aducere la locul nenorocirii a mijloacelor de mântuire. Semnalul constă din cinci sau două bătăi de clopot, repetit de trei ori în intervale egale și însemneză, ca se vie locomotiva de ajutorare cu medici și cu rechizitele de mântuire. La stațiuni sunt totdeauna a se ținé gata asemenea rechizite. Fie care cale ferată de ordinea 1-a și a 2-a va avé câte un medic pentru o distanță de cel mult 30 kilometri, er căile ferate vicinale câte un medic de cel mult 60 de klm.

* (Amenințări periculoase.) De câteva zile comuna Reteș din comit. Pojonului este ținută într-o stare de panică grozavă. Din când în când apar pe pereți placate anonime, prin cari se anunță populațiunii, că în cutare timp va arde în cutare stradă

o anumită casă, grajd etc. Până acum în vre-o trei rânduri s'au pomenit bieții locuitori cu asemenea placate amenințătoare și blăstămatul incendiator totdeauna s'a ținut de cuvânt, ardând în toate trei rândurile vre o casă, ori vre-un grajd. În timpul din urmă incendiatorul a anunțat prin placate, că nu se va liniși până nu va pârjoli întreaga comună. Gendarmeria urmărește pe incendiator cu totă energia posibilă, dar urmărirea nu are până acum nici un rezultat. Un asemenea blăstămat a aprins în 1867 întră comună și de aceea locuimântii. Imbrăcați se culcă, imbrăcați se scólă și în tot minutul sunt gata de primejdie.

* (Balul societății academice „Junimea” în Cernăuți.) Precum scrie „Revista politică” acest bal a fost încununat în anul acesta de un succes strălucit. Nu este deci lucru de mirare, dacă toate locurile il desoriu ca prelevedimentul cel mai însemnat din sesorul carnevalului acestuia. Renumele cel bun al societății academice „Junimea” și vađa comitetului ales anume pentru aranjarea acestui bal n'au lipsit de a atrage și de astădată pre publicul cel mai distins din țară, pre carele de altmintrelea nicăiri nu-l poți afla reprezentat într'un număr așa de mare. Între oșpeții cei mai de seamă se aflau consil. aulic contele Pace cu soția; Esclența sa consilierul intim și căpitan al țării baronul Al. de Vassilco, presidentul de onore al balului; Em. Sa metropolitul Dr. Silvestru Morariu; brigadierul armatei generalul Teodor cav. de Seracin și colonelul baronul Thüngen cu familiile lor, apoi alegeții imperiali: baronul Victor Wigner, baronul E. Hormuzaki, I. cav. de Zotta și Wagner, profesorii de universitate rectorul magn. Kaluzniachi, Schuler de Libloy, Kleinwachter, V. de Repta, Onchiu, Hiller, Skedl. Dr. Wolan; mai toți căpitani districtuali; mulți proprietari mari, dintre cari numim pre seniorul boerimeii noastre: baronul Eman. de Stircea, pe baronul Eugen de Stircea, cavalerul A. de Grigorcea, cav. D. de Costin, cav. V. de Vassilco cu familia lor, mulți oficeri din garnisonă, amployați, ad vocați, consilieri comunali etc.

Peste 450 de persoane logele și salonul cel mândru decorat al reuniunii de cântări. Jocul se deschise cu „Hora Junimei” de cătră părechile următoare: Esc. Sa baronul A. Vassilco cu dómna contesă Pace, dl comisar distr. G. baron Stircea cu dómna de Seracin și secretariul V. Morariu cu dómna baronesă Cirstea. Cu deosebire ne bucură a constata, cămeștă costumul nostru național a fost destul de bine reprezentat și cum-că astfel apelul nostru de mai înainte nu a fost trecut cu vederea de cătră multe dame române. Mai departe ne mărginim a adauge încă, că atât musica reg. 41 de inf. cât și decorațiunea salónelor erau la înălțimea lor.

Felicităm deci pre comitetul aranjator, condus de Esc. dl baron Vassilco și de baron George Stircea, cari și-au dat silișcă deosebită, ca întreprinderea incredințată conducerii lor să aibă reușită splendidă; felicităm însă totodată și pre soc. acad. „Junimea” pentru succesele cele frumoase, ce le-a avut cu ocaziunea acestei întreprinderi și îi dorim, ca și la alte întreprinderi să procedă tot atât de solidară și încununată de succese.

* (Himen cu sfêșit tragic.) „Pápai Hir-lap” sub titlul Hyem face următorul anunț: Dl Samuel Prader, cetațen al orașului nostru, s'a logodit cu dna văduvă Morvay. Fieți țărina ușóra!

* (Idei americane.) Se scrie din New York, că o societate de acolo a iscodit un curios mod de a se face cât se pôte mai ușóra transportarea laptelui pe la casele private. Vrea anume să facă un mare basen (un feliu de lac) pe care îl vor umple cu lapte. Din basen se vor conduce țevi mai largi spre centrul orașului, er de acolo se vor ramifica țevi mai mici la fie-care casă, care va dorí să-i vină laptele la casă, ca apa și gazul de luminat.

* (Jertfele fiarelor răpitoare și a șerpilor.) În India au murit în anul 1886 în urma muscăturii de șerpi veninoși 1161 ómeni și 81 de vite, de fiară răpitoare au fost rușiți 65 de ómeni și 2252 de vite. Pentru uciderea de 388,472 de șerpi și 961 de fiară răpitoare s'au plătit ca premii 12,754 funți sterlingi adecă aproape 152,000 fl.

* (Un pat môle.) Dile trecute s'a întemplat următorea istorie hazlie: Un pitariu avea să facă în ziua următoare mai multă pită cea de obi ceiu. Luă deci tróca cea mai mare, frământă și pentru ca să dospescă mai curând asternú presté tróca un lepedeu curat și o plapómă. Fiul seu, venind mai târziu acasă și fiind și cam însufflit de nectarul lui Bach, se desbracă încet, ca să nu-l simtă părinții și creșend, că e asternut patul dete țolul și plapoma îndărapt, se aruncă în tróca și creșend, că se află în pat se dete cu totul în brațele lui Morfeu. Diminéta bătrânul pitariu se sculă de vreme, aprinse cuptoriu, și veni să vadă cum e

de dospit aluatul. Când colo află pe feciorul seu durmind dus și acoperit de tóte părțile de aluat încât numai gura și nasul îi erau afară. Ce a urmat mai departe, pitariu n'a voit să istorisescă.

* (Originea umbrelei.) Umbrela (parapleul parisolul) e de origine din China, de unde a trecut în India și apoi în Grecia, dar, așa de demult, încât pe timpul lui Pythagora umbrela era deja usitată. Diodor Sicilianul povestesc, că renumita Aspasia avea umbrele foarte frumoase, unele de érnă, altele de vară. La romani umbrela era unul dintre insemnele patricianilor și un obiect de frunte între darurile, ce se făceau fetelor. Antoniu, între alte daruri, a dus Cleopatriei și-o umbrelă. Mai târziu umbrela era mai rară și numai după-ce portugezii au călătorit în India, la reintórcerea lor érași s'a lățit. De pe la jumétatea vécului al 17-lea era folosită pe o scară foarte întinsă, deși construcțiunea ei era foarte greoia. Pe timpul revoluții franceze, umbrela era obiect de demonstrație; la anul 1788 avea colóre albă, la 1779 verde, la 1791 roșia er la 1804 se purta umbrela în colóre venătă er de fapt în modă sunt mai ales umbrelele de colóre négră.

Avis.

Domnii reprezentanți români în congregațiunea municipală sibiană, sunt invitați la o conferință, ce va avea loc *Joi în 1/13 Martiu a. c. la 5 óre d. m.* în localitățile casinei române.

Sibiu, 10 Martiu, 1890 n.

Comitetul clubului.

Dare de sémă și mulțamită publică.

Subscrisul comitet, își ține de cea mai plăcută datorință a și dá sémă despre rezultatul material al petrecerei de joc, împreună cu teatru, a reuniunii învățătorilor români gr. or. din despărțământul Făgărașului, dela 2 Februarie a. c. v. și a aduce tot odată mulțamită publică, în numele reuniunii p. t. domni, cari au binevoit a supra-solvi, eventual, a trimite oferte marinimóse, în favorul fondului acestei corporațiuni.

Venitul total a fost fl. 65.60, — spese preste tot fl. 53.61, — prin urmare, s'a adaus la fond, venitul curat fl. 11.99.

Au bine voit a suprasolvi următorii p. t. dni: Iuliu Dan, adm. prot. 2 fl. 50 cr.; Dr. Andreiu Micu, avocat, Vasile Dan, jude reg., Iovian Stoica de Vist, jude reg. pens. câte 1 fl.; er Ioan Turcu, proto-not. com., Dr. Stefan Pop, med.; Ioan Denjenariu compt., G. I. Gollian, comer., Nicolau Șerban, drd. drept., Iacob Oana, inv. și Alesandru Pocol, proprietariu, câte 50 cr.

P. t. domni au trimes oferte marinimóse: Daniil de Gramoiu vice-comite 2 fl.; Iulius Lauritsch, hotelier 2 fl.; er Iohann Hanner și David Thierfeld câte 1 fl.

Prinésca, deci marinimóșii domni contribuenți căldurósele noastre mulțamiri pentru sprijinul material cât și moral, ce ni l'a oferit cu acésta ocaziune. Făgăraș, 16 Faur, 1890.

Comitetul reuniunii despărțământului Făgăraș.

Nicolau Aron, David Ghiușdea, Ioan Berescu, președinte, cassariu, secretariu.

Loterie.

Sâmbătă în 8. Martiu 1890.

Buda: 80 70 88 5 46

Bursa de Viena și Pesta.

Din 6 Martiu 1889.

	Viena	B.-pesta
Renta de aur ung. de 6%	—	—
Renta de aur ung. de 4%	102.55	102.30
Obligațiuni urbariale transilvane	—	—
Obligațiuni de stat dela 1876 de ale drumului de fer		
oriental ung.	113.75	113.50
Sorți de regularea Tisei	127.75	127.50
Galbin	5.60	5.57
Napoleon	9.42½	9.43

Nr. 113.

[313] 1—3

EDICT.

Maria Iosif Iosif din Draos, protopresbiteratul Cohalmului, prețura H. Okraos, carea de mai multă ani a părăsit cu necredință pe legiuitul ei bărbat Lazar Albu tot din Draos, fără a se scoi până ađi locul aflării ei, se citeză, ca în termin de șese luni de zile dela prima publicare a acestui edict în fóia „Telegrafului Român” să se prezenteze sau în persoană sau prin vre-un plenipotențiat înaintea subsemnatului for matrimonial, căci din cauza, procesul divorțial uzit, se va decide și în absența ei. Cohalm, 30 Ianuarie, 1890.

Scaunul protopresbiterat greco oriental al Cohalmului, ca for matrimonial de prima instanță.

Nicolau D. Mircea, protopresbiter.

Cancelaria Negruțiu

în Gherla — Szamos-Ujvár — Transilvania

deschide abonament pe anul 1890

la

„**Amicul Familiei.**” Ziaru beletristic și enciclopedic-literariu — cu ilustrațiuni. — Cursul XIII. — Apare în 1 și 15 și a luni în numeri câte de 2—3 côle cu ilustrațiuni frumoase; și publică articlii sociali, poesii, romane, schițe, piese teatrale ș. a.; — mai departe tractează chestiuni literare și științifice cu reflecțiuni la cerințele vieții practice; apoi petrece cu atențiune viața socială a românilor de pretutindene, precum și a celorlalte populațiuni din patriă, și străinătate; și prin glume în mare parte ilustrate nusesce a face câte o oră plăcută familiei strivite de grigile vieții; și preste tot nusesce a întinde tuturor indivizilor din familie o petrecere nobilă și instructivă. — Prețul de prenumerațiune pe anul întreg e 4 fl., pentru România și străinătate 10 franci — lei, plățibili și în bilete de bancă ori marce postali.

„**Preotul Român.**” Ziaru bisericesc, scolastic și literariu — cu ilustrațiuni; — Cursul XV. — Apare în broșuri lunare câte de 2½—3½ côle; și publică portretele și biografiile arhierilor și preoților mai distinși, precum și alte portrete și ilustrațiuni, — mai departe articlii din sfera tuturor științelor teologice și între aceștiia mulțime de predice pre Dumineci, sârbători și diverse ocațiuni, mai ales funebrale, — apoi studii pedagogice-didactice și științifice-literari; și în urmă tot soiul de amănunte și sciri cu preferința celor din sfera bisericească, scolastică și literară. — Prețul de prenumerațiune pe anul întreg e 4 fl. — pentru România 10 franci — lei, plățibili și în bilete de bancă ori marce postali.

— **Colectanții primesc gratis tot al patrulea esemplariu.** —

— **Numeri de probă se trimit gratis ori-cui cere.** —

Tot de aici se mai pot procura și următoarele cărți din editura proprie:

Renascerea limbei românești în vorbire și scriere înverdită și aprețiată de Dr. Gregoriu Silași. (Op. complet). Broșura I. II și III. Prețul broș. I. II. câte 40 cr. — Broșura III. 30 cr. Toate trei împreună 1 fl.

Merinde dela scôlă, sau învățături pentru popor, culese din ziarul unui scolaru de Dr. Georgiu Popa. — Opul acesta, pentru povățuirile lui valorose, are să ocupe un loc de frunte în bibliotecile noastre populare. Dl autor a avut nimerita idee, de a publica prin opul de față un ziaru de scôlă, ce și-l făcuse ca elev de anul I. al scôlei populare superioare din Câmpeni, va se dîcă, pe când era în al 4-lea an de scôlă. În acest ziaru se cuprind diferite impresiuni din copilărie, atât din scôlă cât și afară de scôlă: o colecție bogată de diferite povățuiri primite dela învățătorul seu, pe cari autorul le-a prelucrat și dezvoltat cu multă îngrijire. Cele mai fundamentale principii cu privire la morală, religiune, naționalitate, igienă, economie, istorie etc. etc. se află în acest op, așa, că singur numai câteva din cele 32 capitule, cum ar fi d. e. capitulul despre fumat, despre curățirea trupului etc. ar fi de ajuns pentru a merita să nu lipsescă din nici o bibliotecă populară românească. Opul cuprinde 289 pag. 8°. — Prețul unui esempl. cu porto-francat e 1 fl. 10 cr.

Barbu cobzariul. Novelă originală de Emilia Lungu. Prețul 15 cr.

Puterea amorului. Novelă de Paulina C. Z. Rovinar. Prețul 20 cr.

Idealul perdut. Novelă originală de Paulina C. Z. Rovinar. Prețul 15 cr.

Opera unui om de bine. Novelă originală. — Continuarea novej: „**Idealul perdut**” — de Paulina C. Z. Rovinar. Prețul 15 cr.

Miseriile sociale. Novelă de Paulina C. Z. Rovinar. Prețul 20 cr.

Fântâna dorului. Novelă populară de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

Codrean craiul codrului. Baladă de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

Ultimul sicastru. Tradițiune de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

Bunica și nepotul. Schiță din sfera educațiunei. După Ernest Legouvé de G. Simu. Prețul 10 cr.

Probitatea în copilărie. Schiță din sfera educațiunei. După Ernest Legouvé. Prețul 10 cr.

El trebuie să se însore. Novelă de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruțiu. Prețul 25 cr.

Branda sau nunta fatală. Schiță din emigrarea lui Dragoș. Novelă istorică națională. Prețul 20 cr.

Numerii 76 și 77. Narațiune istorică după Wachsmann, de Ioan Tanco. Prețul 30 cr.

Herman și Dorotea după W. de Goethe, traducțiune liberă de Constantin Morariu. Prețul 50 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragedie în 5 acte, după Euripide, tradusă în versuri de Petru Duflu. Prețul 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ținută prin Vincențiu Nicôra, prof. gimnas. — Cu portretul M. S. Regina României. Prețul 15 cr.

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Un volum de 192 pagine, cuprinde 103 poesii bine alese și arangiate. Prețul redus (dela 1 fl. 20 cr. la) 60 cr.

Trandafiri și vioarele, poesii populare culese de Ioan Pop Reteganul. Un volum din 14 coale. Prețul 60 cr.

Tesaurul dela Petrosa sau Cloșca cu puii ei de aur. Studiu archeologic de D. O. Olinescu. Prețul 20 cr.

Biblioteca Sătenuului Român. Cartea III. IV. cuprind materii foarte interesante și amuzante. Prețul de ambele 50 cr.; — câte una deosebi 30 cr.

Biblioteca Familiei. Cartea I. cuprinde materii foarte interesante și amuzante. Prețul 30 cr.

Colectă de rețete din economie, industrie, comerț și chemie. Prețul 50 cr.

Economia pentru scôlele populare de T. Roșu. Ed. II. Prețul 30 cr.

Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la români de D. V. Gr. Borogovan. Prețul 15 cr.

Manual de gramatica limbei române pentru scôlele populare în trei cursuri de Maxim Pop profesor la gimnasiul din Năsăud. — Manual aprobat prin Ministeriul de culte și instrucțiune publică cu rescriptul de datul 26 Aprilie 1886 Nr. 13193. — Prețul 30 cr.

Nu me uita. Colecțiune de versuri funebrale, urmate de iertăciuni, epitafe ș. a. Prețul 50 cr.

Catechese pentru pruncii scolari din scôlele populare. După George Mey, preot în Schwörzkirch din diocesa de Rotenburg de Titu Budu, paroch gr. cat. în Sat-Sugatag, protopopol distr. Mara, adm. Vicarial a Maramureșului etc. etc. Edițiunea I. Prețul unui esemplariu cu porto francat 1 fl. 05 cr.

Din trecutul Silvaniei. Legendă de Victor Russu. Prețul unui esemplariu cu porto francat 1 fl. 05 cr.

Prin mörte la victoriă. Comediă într'un act. A. Cotzbec localisată de Irina Sonea n. Bogdan. Prețul unui esemplariu 10 cr.

Influința mândriei. Novelă de Paulina C. Z. Rovinar. Prețul unui esemplariu 30 cr.

Carte conducătoare la propunerea calculării în scôla populară pentru învățători și preparanți. Broș. I. scrisă de Gavril Trif, profesor preparandial. Prețul 80 cr.

Cuvântări bisericesci la tôte sârbătorile de preste an de Ión Papiu. — Un volum de preste 24 côle 8° mare, papir fin. — Numele dlui I. Papiu este mult-mai binecunoscut clerului român, decât să fie de lipsă a mai racomanda acest nou product al d-sale. Clerul român a învățat a i aprețui scrierile d-sale pentru însemnata lor valoare literară. Noul tom de predici întrece încă tôte volumurile de predici edate până acum, prin întocmirea sa, — având o notiță istorică la fie-care sârbătoare, — care arăta timpul întocmirei, fazele prin cari a trecut și modul cum s'a stabilit respectiva sârbătoare. — Prețul unui esemplariu cu porto francat e 2 fl. v. a.

Cuvântări funebrale și iertăciuni pentru diferite casuri de mörte, întocmite de Ión Papiu. — Acest volum de preste 24 côle cuprinde: 8 cuvântări acomodate pentru ori-ce casuri ordinare de mörte, 4 pentru casuri ordinare de mörte întemplate în timpuri diferite ale anului, 10 la casuri ordinare însă mai speciali de mörte, 4 la înmormântarea ómenilor bătrâni, 5 la înmormântarea pruncilor, tinerilor și a junilor, 9 la casuri de mörte speciali; — apoi pe mai bine de patru côle urmări o mulțime de iertăciuni precedate de o întocmire generală în iertăciuni, și anume: 1 iertăciunile bărbatului dela muiere, 2 — a muierii dela bărbat, 3 — a părintelui dela fiu, 4 — mamei dela fiu, 5 — a fiilor dela părinți, 6 — a fratelui sau surorii dela frați și surori, 7 — a nepoților dela moși, mörse, buni, bune, străbuni, străbune, 8 — a nepoților dela unchi și mătușe, 9 — dela nemuri și consăngeni mai depărtați, 10 — dela conșoții de aceeași ocupațiune, 11 — dela binefăcători, amici, cunoscuți și dela toți creștinii adunați. Recomandăm clerului român acest bogat volum de cuvântări funebrale și iertăciuni lucrate amăsurat tuturor cerințelor preoției fungente la casuri funebrale. — Prețul unui esemplariu spedit franco e 2 fl. v. a.

Cuvântări bisericesci. Tom III, scrise de Ión Papiu. — Acest tom cuprinde predici pe Dumineci și se estinde pe 12 côle 8° mare. — Prețul unui esemplariu spedit franco e 1 fl. v. a.

Orientele catolic sau concordanțele tradițiunei, în două limbi — română și latină tractează despre primatul bisericeii și se estinde pe 22 côle 8° mare. Scrisă de Ión Papiu. — Opul acesta a fost recesant favoritoriu și laudat și de foile străine. — Prețul unui esemplariu spedit franco e numai 1 fl. 50.

Resultatele filosofiei sau cunoscințele cele mai de frunte despre natura spirituală a omului, despre relațiunile și scopul lui espuse în mod popular de profesorul Dr. Ioan Frapparti și prelucrate în traducere liberă (cu facultate dela autorul) de Ión Papiu. — Acest op, care se estinde pe 11 côle 8° e foarte comodat ca premiu pentru cei ce absolvă scôla populară, se vinde cu prețul numai de 50 cr., esemplariul espedat franco.

Manual catehetic pentru primii ani scolastici, prelucrat după I. A. Fritz de Basiliu Rațiu, fost profesor de s. scriptură, catehetică și metodică în seminariul arhidiececan din Blaș, actualminte vicariu arhidiececan în Făgăraș. — Acest op de mare însemnătate pentru literatura catehetică română este o prelucrare liberă, schimbând unele aplicări practice cu altele re-eritate de relațiunile și lipsele băeților nostri, ér ceremoniele bisericesci, înlocuindu-le cu cele prescise și usitate în biserica noastră română. În note se arată și procederea, ce are să o observe catechetul față cu discipulii sei. Acesta scriere are să fie un îndreptariu în mâna catechetilor, învățătorilor și a părinților la instrucțiunea religioasă-morală, ce au să o dea micilor băeți. — Prețul unui esemplariu din acest op, — care poartă clausula aprobării, Prea ven. Ordinariat metropolitan din Blaș și care cuprinde 222 pag. 8°, având mai multe poesii în text, — esemplariu 1 fl. v. a.

Omiliile celui dintru sfinți parintelui nostru Ión Gură-de-aur la epistolele sfântului post. Paul cătră Tit și Filemon. Traduse de Constantin Morariu. Prețul unui esemplariu cu porto francat e 60 cr.

Dumnezeesca Liturghie, a celui dintru sfinți parintelui nostru Ión Chrysostom, compusă din operele aceluia sânt părinte de Ión Boroș paroch gr. cat. și ases. consist. Prețul unui esemplariu cu porto francat e 40 cr.

Cele mai eftine cărți de rugăciuni:

Mărgăritariul sufletului. Carte bogată de rugăciuni și cântări bisericesci foarte frumos ilustrată. Prețul unui esemplariu broșurat e 40 cr., legat 50 cr., legat în pânză 80 cr., legat mai fin 1 fl., legat în piele 1 fl. 30 cr., în legătură de lux 1.50—2.50.

Micul Mărgăritariu sufletesc. Cărtică de rugăciuni și cântări bisericesci — frumos ilustrată, pentru pruncii scolari de ambe secsele. Prețul unui esemplariu broșurat e 15 cr., — legat 22 cr., legat în pânză 26.

Cărtică de rugăciuni și cântări pentru pruncii scolari de ambe secsele. Cu mai multe icône frumoase. Prețul unui esemplariu e 10 cr.; 50 = 3 fl.; 100 = 5 fl.

Visul Prea santei Vergure Maria a Născătoarei de D-zeu urmat de mai multe rugăciuni frumoase. Cu icône frumoase. Prețul unui esemplariu legat și spedit franco e 12 cr., 50 esemplare 5 fl., 100 esemplare 9 fl. v. a.

Epistolia D. N. Iisus Christos. Prețul unui esemplariu legat și spedit franco e 15 cr. 50 esempl. 6 fl., 100 esempl. 10 fl. v. a.

[8] 39—50

A se adresă la „Cancelaria Negruțiu” în Gherla — S.-Ujvár — Transilvania, unde se cumperă acții dela bance cu prețurile cele mai bune.